

Oslo politidistrikt
Pb 8101 Dep
0032 OSLO

Vår ref:
20/01093-6

Saksbehandler:
Anders Prydz Cameron

Dato:
18. januar 2021

Oppfølging av brev om mindreårige i arrest

Barneombudet takker for kopi av brev til Advokatforeningen datert 1. desember. Brevet gir noen svar på problemstillingene Advokatforeningen og vi har reist i våre henvendelser, men samtidig er redegjørelsen etter vårt syn mangelfull på flere områder. Vi er kjent med at Advokatforeningen har sendt et eget oppfølgingsbrev. Mange av spørsmålene de reiser, er også av interesse for oss. Vi ber derfor om å få kopi av politiets svar til Advokatforeningen. For vår egen del har vi noen ytterligere spørsmål som vi ønsker å adressere.

Generelt vil vi understreke at det er positivt at Oslo politidistrikt nå har fastsatt rutiner for hvordan mindreårige i arrest skal behandles, og for samhandling med barnevern, kriminalomsorg og helsetjenester. Videre er det bra at politiet stadig forsøker å legge til rette for mindre skadelige arrestforhold for mindreårige. I svarbrevet ser vi imidlertid få spor av tiltak som vil kunne bidra til å snu utviklingen i Oslo slik at antallet mindreårige som blir plassert på celle minker i Oslo, slik utviklingen er i resten av landet.

Barn og unge kommer i kontakt med politiet av ulike grunner. Ungdom blir stoppet, ransaket, innbrakt og holdt tilbake av politiet på ulike måter. I en del tilfelle når barnet tilbakeholdes, benyttes politiets celler. Bruk av celle, og spesielt glattcelle, er et svært inngripende tiltak overfor en mindreårig.

Norge er bundet av FNs barnekonvensjon som fastsetter klare standarder for behandling av barn i konflikt med loven. De grunnleggende prinsippene om barnets beste og barnets rett til optimal utvikling er grunnlaget for at FNs barnekonvensjon artikkel 37 bestemmer at frihetsberøvelse eller fengsling av et barn bare kan benyttes som en siste utvei og for et kortest mulig tidsrom. Konvensjonen pålegger statene å sikre at «barn som er berøvet friheten skal behandles med menneskelighet og respekt for menneskets iboende verdighet og på en måte som tar hensyn til barnets behov i forhold til dets alder». Barneombudet snakker jevnlig med barn og unge i konflikt med loven. De forteller at opphold på celle i arresten er det aller vanskeligste de har opplevd i sin kontakt med politi, rettsapparat og kriminalomsorg. Ungdommene forteller at glattcelle gjør dem hardere, at det gjør vesentlig skade på deres forhold til politiet og vanskeliggjør videre samarbeid.

I 2010 foretok Barneombudet en undersøkelse som viste hvor mange mindreårige som hadde opphold i arrestcelle. Tallet var urovekkende høyt. Det resulterte i en langt høyere bevissthet blant både politi og politikere om bruk av celle overfor mindreårige, og førte til at rapportering og statistikk har kommet på plass. Barneombudet er likevel bekymret over de nye tallene som har fremkommet, og særlig er vi bekymret for praksisen i Oslo hvor det synes å foregå utstrakt bruk av celle overfor mindreårige. Dette er svært uheldig, og vi ønsker konkrete svar på hvorfor praksisen i Oslo synes å være svært ulik den praksis politiet har i andre deler av landet.

Karl Johans gate 7,
0154 Oslo

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo

I vårt brev datert 18 november stilte vi spørsmål ved hvorfor Oslo politidistrikt ser ut til å plassere mindreårige på celle i arresten i langt høyere grad enn andre politidistrikt (nær 90 % av alle innsettelse på landsbasis skjer i Oslo). Vi ba om en orientering om hvordan Oslo Politidistrikt arbeider for å forebygge at mindreårige blir satt på celle i arresten.

Av deres svar til Advokatforeningen datert 1.12.2020 forstår vi at arresttallene som rapporteres inn til Politidirektoratet fra Oslo avviker fra tallene i andre distrikt, fordi de *kun* omfatter mindreårige som er bragt til sentralarresten i den hensikt at de skal settes på celle i arresten. Dette gjelder kun et mindretall av alle mindreårige som *anholdes* av politiet og deretter kjøres hjem, bringes til annet vaktlokale eller til barnevernvakten.

På bakgrunn av brevet har vi følgende oppfølgingsspørsmål:

- Ifølge deres brev er det relativt vanlig at politiet anholder en ungdom og bringer vedkommende til barnevernvakt eller et annet vaktlokale enn arresten. Dette skjer angivelig i et større antall tilfeller enn at mindreårige blir plassert på celle i arresten. Barneombudet ber om en oversikt over hvor ofte politiet har foretatt anholdelser der ungdom blir bragt til et annet lokale eller barnevernvakt i løpet av 2019. Vi ønsker også en oversikt over hvilke hjemler som ligger til grunn for politiets inngripen i disse tilfellene. Dersom dette er vanskelig å fremskaffe, håper vi det er mulig å få en oversikt over hvor ofte mindreårige som er pågrepet med hjemmel i straffeprosessloven er plassert annet sted enn på celle i arresten..
- Selv om Oslo har noe mer ungdomskriminalitet enn andre distrikter, har antall mindreårige plassert på celle i arresten i Oslo økt fra et snitt på i underkant av 150 de siste årene (129 i 2018, 151 i 2017) til 248 i 2019. Dette er en klar utvikling i gal retning. Målet må være å hindre at mindreårige blir plassert på celle i arresten. Utviklingen i andre distrikt går etter det vi kan se motsatt vei, antallet mindreårige på celle har gått betydelig ned de siste årene. Basert på den informasjonen vi har tilgjengelig, er det vanskelig å se at det er grunnlag for at utviklingen i Oslo skal være stikk motsatt av utviklingen i resten av landet. Vi ber om deres synspunkter på dette.
- I deres brev står det at mindreårige kun bringes inn til arresten på grunn av forhold av mer alvorlig art. Politidirektoratets arreststatistikk for 2019 viser at en stor andel innsettelse i Oslo (62 innsettelse i 2019, den nest største gruppen etter vold) skyldes verken våpen, trusler, drap eller drapsforsøk, vold, narkotika, ran eller seksuallovbrudd. Vi antar at en del av disse er innbringelser med hjemmel i politiloven §§ 8 og 9 på grunn av ordensforstyrrelser og rus. Vi ber likevel om en tydeliggjøring av grunnlaget for pågrepelse/innbringelse i gruppen «annet» i PODs arreststatistikk for 2019.

Vi er kjent med at Advokatforeningen ønsker å be om en omvisning i arresten for blant annet å se på cellene som er spesielt tilrettelagt for mindreårige. Dersom et slikt besøk er aktuelt, ber vi om at vi også blir invitert.

Med vennlig hilsen

Camilla Kayed
barneombud

Anders Prydz Cameron
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.

Mottakerliste

Karl Johans gate 7,
0154 Oslo

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo

Oslo politidistrikt

Karl Johans gate 7,
0154 Oslo

post@barneombudet.no
+47 22 99 39 50

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo

barneombudet.no
EHF/org.nr.: 971527765